

Årsredovisning 2023

Sociala omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Grunduppdraget	3
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser.....	3
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	4
2.3 Verksamhetsmått.....	5
2.4 Jämställdhetsperspektivet.....	6
3 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd.....	7
3.1 Nämnd.....	8
4 Samarbetsuppdrag.....	8
5 Resurser.....	8
5.1 Nämndens verksamhet 1.....	8
6 Investeringar.....	19
6.1 Investeringar, årliga anslag.....	19
7 Arbetsgivarpolitik.....	19
7.1 Indikatorer.....	21

1 Inledning

För att Sociala omsorgsnämnden ska kunna bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna krävs att förvaltningen arbetar mer aktivt med utveckling, innovation och ständiga förbättringar för att kunna möta en framtida välfärd som bygger på minskad ekonomisk ram samtidigt som antalet brukare ökar och färre personal utför stöd/omsorg.

Under året har nämnden fortsatt att arbeta med de två viktiga målområden som identifierats och i takt med att målområden blivit mer kända för medarbetarna har arbetet intensifierat på samtliga nivåer i förvaltningen för att få effekt och nytta för våra brukare.

Målområdena är:

- Att den enskilde ska kunna vara delaktig och ha inflytande över sin egen livssituation. Genom att ta vara på den enskildes upplevelse och uppmuntra till kunskapsutveckling baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet kan förvaltningen möta dagens och framtidens behov från målgrupperna.
- Förvaltningens arbetsgivarvarumärke ska stärka vård- och omsorgsyrkens attraktivitet. Förvaltningen ska arbeta systematiskt med introduktion samt kompetenshöjande insatser i syfte att säkra kvaliteten i verksamheten och understödja medarbetares utveckling. Därtill har förvaltningens verksamheter en god och hållbar arbetsmiljö som ger friska och engagerade medarbetare med möjlighet till ett långt och berikande yrkesliv. Ett arbete på Sociala omsorgsförvaltningen skapar meningsfullhet och stolthet var dag.

Nämnden har ett positivt resultat på 0,8 miljoner kronor för året 2023. Sociala omsorgsnämnden önskar att överskottet läggs till nämndens ackumulerade resultat.

2 Grunduppdraget

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Kvalitetsarbetet är lagstyrt vilket innebär att nämnden är skyldig att ge stöd, service och omsorg med god kvalitet. Sociala omsorgsnämnden har det yttersta ansvaret för att förvaltningen har ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och nämnden kan inte delegera ansvaret för kvalitetsledningssystemet. När nämnden arbetar med systematik så används resurser effektivt och skapar värde för brukarna, alltså till målgrupperna som får stöd och service från nämnden.

För att nämnden ska kunna utföra grunduppdraget krävs att det finns en struktur kring hur styrning och ledning ska fungera i praktiken. Därför är det viktigt att det finns ett dokumenterat arbetssätt som svarar på vad som ska göras, vem som ska göra vad, när det ska göras och hur det ska göras. En handbok för styrning och ledning har tagits fram för att tydliggöra förvaltningens arbetssätt kring styrning och ledning, där fokus är att synliggöra sambandet mellan ekonomi, arbetsmiljö och kvalitetsarbete.

Vidare har nämnden jobbat med sin verksamhetsplan som är ett verktyg för att beskriva de aktiviteter nämnden planerar att genomföra under det närmaste året. Verksamhetsplanen utformas utifrån nämndens grunduppdrag (reglemente), risk- och väsentlighetsanalys, valda fokusområden samt mål och ekonomiska förutsättningar (budget). I planen framgår det hur nämnden tänker arbeta för att uppnå olika mål och på vilket sätt målen kommer att följas upp under året. Verksamhetsplanen utgör på så sätt ett planeringsverktyg för både politiker och tjänstepersoner där politiska uppdrag och mål samlas tillsammans med mål och uppdrag som handlar om att säkerställa följsamhet gentemot lag och föreskrift.

Under hösten genomförde förvaltningen gemensamma chefsdagar där föreläsningar och workshops med temat att skapa ett team som arbetar mot samma mål och medarbetarskapet. Arbetet var en viktig

del i att komma framåt i arbetet kring våra målområden delaktiga brukare och attraktiv arbetsgivare.

Året har även präglats av en ökad krigs- och krisberedskap och under året har förvaltningens krisberedskapsarbete tagit form med fokus på att bibehålla verksamheterna vid störningar och kriser. Nämnden har satsat på att bli mer rustade för kommande kriser och har jobbat aktivt med förberedande krisledningsarbete. Nämnden har även genomfört en kris-övning med fokus på trafikolycka.

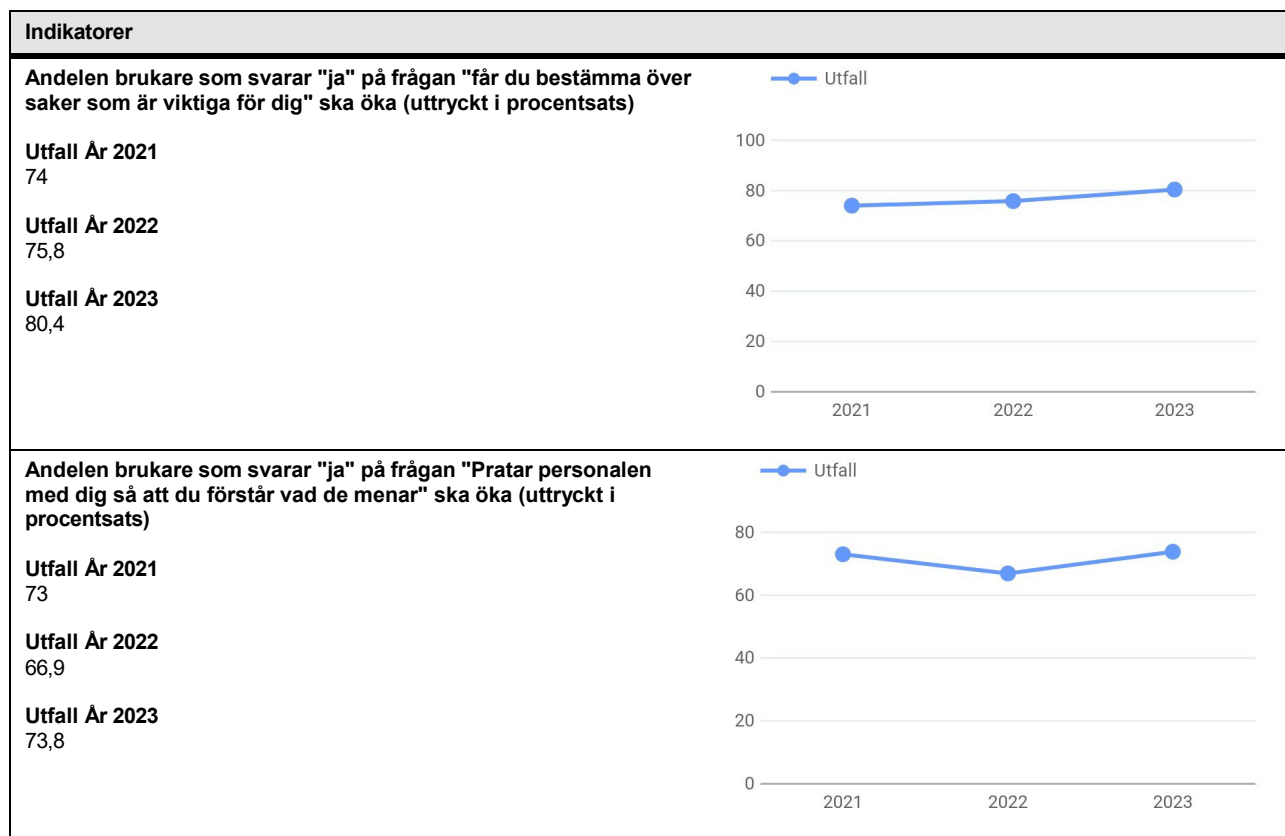
Nämnden har under året också arbetat med nationella jämförelser så som Öppna jämförelser (ÖJ) och Kommunens kvalitet i korthet (KKiK). Analysarbetet sker i huvudsak på en övergripande nivå och i analysen sätts verksamheten i ett sammanhang. Det är viktigt att ha flera perspektiv i åtanke när verksamheten följs upp och analyseras.

Sociala omsorgsnämnden utgår från fyra perspektiv:

- Målgruppsperspektivet
- Verksamhetsperspektivet
- Medarbetarperspektivet
- Ekonomiperspektivet

På Sociala omsorgsnämnden tillämpas uppföljning via dialogmöten och skriftlig rapportering. Dialogmöten syftar till att planera, analysera och följa upp verksamheten på ett tillitsbaserat sätt. Mötena fungerar som ett verktyg för att styra och leda mot nämndens mål och få gemensamma bilder av enhetens förutsättningar och utmaningar. Utöver dialogmöten sker skriftlig uppföljning tre gånger per år, efter april (tertiäl 1), efter augusti (tertiäl 2) samt i årsredovisning.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Funktionshinderverksamhet LSS

2.3.1.1 Övergripande

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med LSS-beslut	901	904	905	914

2.3.1.2 Personlig assistans

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med personlig ass enl LSS	62	58	57	59
Antal personer med personlig ass enl SFB	177	183	183	179
Antal timmar personlig assistans enl LSS	173 043	163 230	168 000	173 076
Varav retroaktiva beslut, antal timmar	3 227	4 348	0	3 262

2.3.1.3 Daglig verksamhet

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med beslut om daglig verksamhet	460	475	-	-
Antal verkställda beslut om daglig verksamhet			443	470
- varav externt köpta platser enl LOV	94	129	127	143
- varav externt köpta platser annan kommun	15	10	10	10

2.3.1.4 Bostad med särskild service för vuxna

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antalet personer med verkställda beslut om boende	324	321	321	311
- varav externt köpta platser	16	15	12	13

2.3.2 Funktionshinderverksamhet SoL

2.3.2.1 Övergripande

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med beviljade insatser	406	429	420	432

2.3.2.2 Bostad med särskild service

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med särskilt boende	94	96	94	97
- varav externt köpta platser	27	25	15	14
Externt köpta platser med delat betalningsansvar			7	11

2.3.2.3 Insatser i ordinärt boende

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med boendestöd	219	227	245	217
Antal utförda timmar boendestöd	16 180	19 264	18 000	21 780

2.3.2.4 Sysselsättning enligt SoL

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med sysselsättning enligt SoL	84	81	85	79

2.3.2.5 Övrigt

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal personer med trygghetslarm	67	81	85	83

2.4 Jämställdhetsperspektivet

I Sociala omsorgsnämndens systematiska kvalitetsarbete analyseras jämställdhetsperspektivet och i nämndens uppföljning av grunduppdraget används könsuppdelad statistik där det finns sådan. Under 2023 har nämnden fortsatt att arbeta aktivt med att synliggöra och identifiera olika aspekter av en jämställd funktionshinderverksamhet och kartlagt verksamheten ur köns-, ålders- och målgruppsperspektiv.

Under 2023 har ett pågående arbete varit att stärka jämställdhetsperspektivet, VIP (Viktig Intressant Person), som är en självstärkande utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning som syftar till att höja självkänslan och stärka deltagarna. Under året gjordes inom ramen för det våldsförebyggande arbetet en särskild satsning på kärlek och relationer, sexuellt våld och rättigheter.

Socialpsykiatrins personal erhöll handledning och utbildning i frågor gällande bemötande och våld i syfte att skapa en tryggare och säkrare boendemiljö. Arbetet påbörjades under hösten 2022 och har pågått under hela 2023.

Sociala omsorgsförvaltningen har under året, i samverkan med sociala klustret, påbörjat ett arbete med att se över verksamhetens rutiner för att upptäcka och förebygga våld i nära relation.

3. Uppdrag och indikatorer som rapporteras till

Kommunfullmäktige och Nämnd

Indikatorer																													
<p>Korttidsjukfrånvaro (1-14 dagar) ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 5,8</p> <p>Utfall År 2022 5,3</p> <p>Utfall År 2023 4,7</p>	<table border="1"> <caption>Data for Short-term sick leave (1-14 days)</caption> <thead> <tr> <th>Month</th> <th>Percentage (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Dec 2022</td><td>5.5</td></tr> <tr><td>Jan 2023</td><td>3.8</td></tr> <tr><td>Feb 2023</td><td>4.5</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>3.8</td></tr> <tr><td>Apr 2023</td><td>3.5</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>3.2</td></tr> <tr><td>Jun 2023</td><td>2.8</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>2.5</td></tr> <tr><td>Aug 2023</td><td>3.0</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>3.5</td></tr> <tr><td>Okt 2023</td><td>4.0</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>4.2</td></tr> <tr><td>Dec 2023</td><td>4.7</td></tr> </tbody> </table>	Month	Percentage (%)	Dec 2022	5.5	Jan 2023	3.8	Feb 2023	4.5	Mar 2023	3.8	Apr 2023	3.5	Maj 2023	3.2	Jun 2023	2.8	Jul 2023	2.5	Aug 2023	3.0	Sep 2023	3.5	Okt 2023	4.0	Nov 2023	4.2	Dec 2023	4.7
Month	Percentage (%)																												
Dec 2022	5.5																												
Jan 2023	3.8																												
Feb 2023	4.5																												
Mar 2023	3.8																												
Apr 2023	3.5																												
Maj 2023	3.2																												
Jun 2023	2.8																												
Jul 2023	2.5																												
Aug 2023	3.0																												
Sep 2023	3.5																												
Okt 2023	4.0																												
Nov 2023	4.2																												
Dec 2023	4.7																												
<p>Analys Korttidsfrånvaron fortsätter att minska. Genom att jobba aktivt med hälsosamtal och andra tidiga insatser ser vi resultat.</p>																													
<p>Långtidsjukfrånvaro (+91 dagar) ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2022 4,5</p> <p>Utfall År 2023 4,7</p>	<table border="1"> <caption>Data for Long-term sick leave (+91 days)</caption> <thead> <tr> <th>Month</th> <th>Percentage (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Dec 2022</td><td>4.5</td></tr> <tr><td>Jan 2023</td><td>5.5</td></tr> <tr><td>Feb 2023</td><td>5.8</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>5.2</td></tr> <tr><td>Apr 2023</td><td>5.5</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>4.8</td></tr> <tr><td>Jun 2023</td><td>4.0</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>3.5</td></tr> <tr><td>Aug 2023</td><td>3.5</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>3.5</td></tr> <tr><td>Okt 2023</td><td>4.5</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>4.8</td></tr> <tr><td>Dec 2023</td><td>4.7</td></tr> </tbody> </table>	Month	Percentage (%)	Dec 2022	4.5	Jan 2023	5.5	Feb 2023	5.8	Mar 2023	5.2	Apr 2023	5.5	Maj 2023	4.8	Jun 2023	4.0	Jul 2023	3.5	Aug 2023	3.5	Sep 2023	3.5	Okt 2023	4.5	Nov 2023	4.8	Dec 2023	4.7
Month	Percentage (%)																												
Dec 2022	4.5																												
Jan 2023	5.5																												
Feb 2023	5.8																												
Mar 2023	5.2																												
Apr 2023	5.5																												
Maj 2023	4.8																												
Jun 2023	4.0																												
Jul 2023	3.5																												
Aug 2023	3.5																												
Sep 2023	3.5																												
Okt 2023	4.5																												
Nov 2023	4.8																												
Dec 2023	4.7																												

3.1 Nämnd

Uppdrag	Status År 2023	Kommentar/Analys
Delaktighet och inflytande för brukare ska öka	◆ Delvis genomfört	
Sociala omsorgsnämnden ska bli mer attraktiv som arbetsgivare	◆ Delvis genomfört	

4 Samarbetsuppdrag

Sociala omsorgsnämnden har ett särskilt samarbetsuppdrag avseende tillgänglighet. Samarbetsuppdraget syftar till att stärka helhetssynen av begreppet tillgänglighet och att få nämnder och styrelser att tydligare se sin del i helheten. Samverkan och samarbete ska bidra till ökad måluppfyllelse med utgångspunkt i vad som är ”det bästa” för kommuninvånaren. Det särskilda samarbetsuppdraget är därmed också ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i tillgänglighetsfrågor som har gemensam karaktär.

Under 2022 fattades beslut om att integrera Programmet för ett tillgängligt samhälle till att istället bli ett Program för mänskliga rättigheter.

Nämnden har en funktionshinderkonsulent anställd med uppgift att samordna och planera samarbetsuppdraget tillgänglighet. Under första delen av året har två workshops om tillgänglighetsanpassade dokument hållits och det finns möjlighet för förvaltningar att boka in övergripande tillgänglighetsutbildningar. Planering för tillgänglighetsombudsträff har gjorts och årets första möte ägde rum i maj där även Funktionshinderkonsulent medverkade. Därtill har funktionshinderkonsulent medverkat på tillgänglighetsnätverk samt mänskliga rättigheter nätverk under våren. Funkisgalan som är en lokal musiktävling för personer inom LSS ägde rum i september månad. Funktionshinderkonsulent erbjuder kontinuerligt råd och stöd till både förvaltningar och föreningar gällande tillgänglighet.

Under året har förvaltningen tillsammans med lokalförsörjningsförvaltningen fortsatt arbetet med det kommunala partnerskapet med kommunen Vracar i Serbien. Studieresor har anordnats både i Vracar och i Borås och syftet med utbytet av erfarenheter är att öka medborgares inflytande, genom att lokala och politiskt styrda organisationer stärks.

5 Resurser

5.1 Nämndens verksamhet 1

5.1.1 Resultat

5.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	9 826	17 830	17 131	19 596	2 465
Avgifter och övriga intäkter	113 559	115 427	117 298	108 233	-9 065
Summa intäkter	123 385	133 257	134 429	127 828	-6 601
Personal	-487 639	-537 703	-581 168	-575 940	5 229

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Lokaler	-20 374	-22 551	-23 435	-24 076	-641
Material och tjänster	-316 841	-321 946	-324 866	-330 171	-5 305
Kapitalkostnader	-723	-634	-672	-593	79
Summa kostnader	-825 577	-882 834	-930 142	-930 780	-638
Buffert (endast i budget)	0	0	-8 038	0	8 038
Nettokostnader	-702 193	-749 577	-803 750	-802 951	799
Kommunbidrag		758 750	803 750	803 750	
Resultat jämfört med kommunbidrag		9 173		799	
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat		0		0	
Godkända "öronmärkta" projekt		0		0	
Resultat jämfört med tillgängliga medel		9 173		799	
Akkumulerat resultat	17 383	26 556	26 556		

5.1.1.2 Resultatanalys

Sociala omsorgsnämnden redovisar ett resultat på 799 tkr för 2023. Resultatet avviker med 2,8 mkr mot senaste lämnade prognos på - 2mkr. I nämndens resultat för 2023 ingår även kostnader för arbetskor med 349 tkr och dessa kommer att undantas från nämndens slutliga resultat för 2023.

Prognosavvikelsen motsvarar 0,6%. Även tidigare år har sociala omsorgsnämnden redovisat positiva resultat som framförallt var påverkan av pandemin.

Sociala omsorgsnämnden önskar att årets överskott läggs till nämndens ackumulerade resultat.

Intäkter -6,6 mkr

På intäktssidan har statsbidragen varit högre än budgeterat. Statsbidraget "Stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård" meddelades under juni 2023 och har inte tagits med i budget 2023. Även statsbidraget från Migrationsverket avseende ersättning för stödinsatser samt hälso- och sjukvård för nyanlända har varit högre än budgeterat.

Underskottet på övriga intäkter beror främst på längre intäkter från Försäkringskassan avseende personlig assistans än budgeterat. Dessa intäkter budgeteras per assistansärende utifrån hur det såg ut i höstas och under 2023 har flera stora ärenden avslutats och assistansen har upphört. Detta har bidragit till negativ avvikelse på intäktssidan.

Kostnader

Personalkostnader +5,2 mkr

Sociala omsorgsförvaltningens personalkostnader är lägre än budgeterat och denna avvikelse beror på flera olika faktorer. Stödfunktioner, myndighetsutövning samt hälso- och sjukvård har haft väldigt många vakanta tjänster under året. Dessa luckor löstes delvis med inhyrda konsulter samt inhyrd bemanning. Sociala omsorgsnämnden har även fått utökat kommunbidrag i form av lönekomensation hösten 2023.

Alla ovannämnda faktorer tillsammans har bidragit till ett överskott på personalkostnadssidan.

Lokalkostnader -0,64 mkr

Sociala omsorgsnämnden redovisar ett underskott för lokalkostnader i jämförelse med budgeten med - 641 tkr som framförallt avser kostnader för gemensamhetsytor (korridorer) vilket tidigare har betalats av Lokalförsörjningsnämnden (LFN). Sociala omsorgsnämnden har äskat medel i budgeten 2023 med 1,3 mkr men inte fått det.

Material och tjänster -5,3 mkr

Sociala omsorgsnämnden redovisar ett underskott med -5,3 mkr i jämförelse med budgeten och underskottet består av några negativa poster.

1. Nämnden har förbättrat i verksamheterna genom att köpa inventarier för ca 1,6 mkr
2. Nämnden har en volymökning av antalet deltagare inom daglig verksamhet vilket resulterar i ett underskott. Volymökningen ger en ökad kostnad för verksamhetsområdet myndighet som betalar ut ersättning för daglig verksamhet till externa utförare och till verkställigheten inom förvaltningen. Fler deltagare på daglig verksamhet ger även en högre kostnad för habiliteringsersättningen. Daglig verksamhet utförs enligt LOV (lagen om valfrihet) med både privata utförare samt inom förvaltningen. Sociala omsorgsnämnden har äskat medel i budgeten 2023 med 4,5 mkr och fick beviljade medel med 2,4 mkr.
3. Volymförändringar inom personlig assistans resulterar i ett underskott.
4. Skyddsutrustning för personal som t.ex. munskydd, handskar och visir betalas av förvaltningen precis som det var före pandemin och detta har resulterat i ett underskott.
5. Nämnden har även haft en kostnadsökning av köpta tjänster. Anledning till det är prisökningen som baseras på OPI- och KPI index och båda två var betydligt mycket högre för 2023 än vad nämnden har räknat med i budgeten.
6. Nämnden har haft ökade kostnader pga. flytt med 400 tkr. Sociala omsorgsnämnden har äskat medel i budgeten 2023 med 0,5 mkr men inte fått det.

Buffert: prognos + 8000

Nämndens buffert har inte behövt tas i anspråk under året.

5.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Central administration					
Intäkt	143	1 396	1 818	2 754	936
Kostnad	-29 153	-30 648	-35 498	-35 535	-37
Nettokostnad	-29 010	-29 252	-33 680	-32 781	899
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-1 462	-1 473	-1 640	-1 429	211
Nettokostnad	-1 462	-1 473	-1 640	-1 429	211
Vård och omsorg i ordinärt boende					
Intäkt	1 528	1 285	3 017	3 656	639
Kostnad	-17 459	-25 722	-26 617	-33 681	-7 064
Nettokostnad	-15 931	-24 437	-23 600	-30 025	-6 425
Vård och omsorg i särskilt boende					

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Intäkt	7 004	5 598	8 931	9 016	85
Kostnad	-90 191	-91 252	-96 636	-95 675	961
Nettokostnad	-83 187	-85 654	-87 705	-86 659	1 046
Insatser enl LSS och SFB					
Intäkt	109 804	119 237	119 275	113 631	-5 644
Kostnad	-677 911	-721 706	-761 137	-759 725	1 412
Nettokostnad	-568 107	-602 469	-641 862	-646 094	-4 232
Övrig vård och omsorg					
Intäkt	1 452	806	1 672	1 748	76
Kostnad	-5 948	-7 098	-8 897	-7 711	1 186
Nettokostnad	-4 496	-6 292	-7 225	-5 963	1 262
Buffert					
Intäkt		0	0	0	0
Kostnad		-7 587	-8 038		8 038
Nettokostnad		-7 587	-8 038	0	8 038
Totalt					
Intäkt	119 931	128 322	134 713	130 805	-3 908
Kostnad	-822 124	-885 486	-938 463	-933 756	4 707
Nettokostnad	-702 193	-757 164	-803 750	-802 951	799

5.1.2.1 Central administration

Inom verksamheten finns förvaltningschefen och centrala stödfunktioner som HR, ekonomi, gemensam administration samt kvalitet- och utvecklingsfunktionen.

Budgetavvikelse

Central administration har en positiv budgetavvikelse för året på 899 tkr och avvikelse beror på att statsbidragen varit högre än budgeterat. Statsbidraget "Stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård" meddelades under juni 2023 och har inte tagits med i budget 2023.

Analys av verksamheten

Uppgiften är att stödja nämnden och verksamheterna med att uppnå mål och följa beslutade riktlinjer. Under verksamheten finns även budget för kompetenshöjande insatser.

5.1.2.2 Politisk verksamhet

Inom verksamheten politisk verksamhet redovisas kostnader för arvoden och övriga sammanträdeskostnader samt nämndsekreterare.

Budgetavvikelse

Politisk verksamhet har en budgetavvikelse för året på 211 tkr.

Analys av verksamheten

Under året har nämnden haft 11 nämndssammanträden. Sociala omsorgsnämnden har ett uppdrag att ansvara för ett lokalt funktionshinderråd. Syftet med rådet är att det ska bidra till en positiv utveckling och en ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning samt vara del i nämndens samråd med brukar- och intresseorganisationer. Förhoppningen är också att det ska öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning och stärka deras inflytande.

5.1.2.3 Vård och omsorg i ordinärt boende

Inom verksamheten vård och omsorg i ordinärt boende redovisas insatser enligt SoL som utförs i ordinärt boende. Insatserna är främst boendestöd och hemtjänst samt korttidsboende.

Budgetavvikelse

Vård och omsorg i ordinärt boende har ett underskott för året på -6 425 tkr där underskottet framförallt ligger i verksamheterna boendestöd (-3,5 mkr) samt korttidsverksamhet socialpsykiatri (-0,8 mkr).

Boendestöd har ett underskott i personalkostnaderna men även p.g.a. fler utförda timmar än budgeterat. Korttidsverksamhet socialpsykiatri har ett underskott som beror på personalkostnader.

Analys av verksamheten

Hemtjänst/trygghetslarm

Sociala omsorgsnämnden beslutar om insatser enligt SoL, exempelvis hemtjänst och trygghetslarm. Utförare av de beslutade insatserna är Vård- och äldreförvaltningen samt privata utförare enligt valfrihetssystemet (LOV).

Boendestöd

Boendestödet erbjuder ett individanpassat vardagsstöd och motiverar och stöttar den enskilde genom att skapa struktur och mål i vardagen. Insatserna är av pedagogisk och stödjande art och ställer krav på delaktighet.

Under flera år har boendestöd haft utmaningar kopplat till höga sjuktal samt låg utförandegrad hos brukare. Boendestöd har under året påbörjat en organisationsförändring. Syftet är att få en tydligare målbild, mer eget ansvar i teamen, brukarstyrda scheman och bättre trivsel då kompetens tas tillvara.

Vidare har chefsnärvaron utökats för att få ett nära ledarskap och täta dialoger mellan chef och boendestödjare.

Året har börjat med hög korttidsfrånvaro vilket leder till dubbla personalkostnader i form av poolpersonal samt sjuklön för ordinarie personal. Enheten har ökat grundbemanningen för att lösa mer av frånvaron på egen enhet, men detta är personer som inte var med i budget från början.

Grundbemanningen har ökat även p.g.a. ökat antal brukare. Intäkterna under året har varit högre än förväntat, vilket har bidragit till att underskottet för hela enheten blir lite lägre. Differensen mellan intäkterna 2022 och 2023 motsvarar ca 2 årsarbete och en del inkomna ärenden har varit mer resurskrävande än andra.

Korttidsboende socialpsykiatri

Med korttidsboende avses tillfälligt boende i särskild boendeform. Behovet av plats på korttidsboende kan botten i försämring på grund av psykisk sjukdom där ett ökat stöd under kortare tid kan vara nödvändigt för att undvika psykiatrisk slutenvård. Under 2023 har det varit en hög beläggning under stora delar av året. Verksamheten har under 2023 inte varit fullt finansierad varför ett negativt resultat redovisas för året. Sociala omsorgsnämnden har äskat medel i budgeten 2023 med 2 mkr men inte fått det.

Hälso- och sjukvårdsinsats

Hälso- och sjukvård, habilitering och rehabilitering ska tillgodose nämndens målgruppers behov av hälso- och sjukvårdsinsatser utifrån det som regleras i hälso- och sjukvårdslag, överenskommelser kring hälso- och sjukvård mellan kommuner och Västra Götalandsregionen samt det som är angivet i nämndens reglemente.

Sociala omsorgsnämnden ska bidra till att uppnå en god och nära vård, där målsättningen är att vården ska ske på rätt vårdnivå. Arbetsgrupp på Sociala omsorgsförvaltningen ska bereda frågor för Närvård i Sociala klustret och omhändertar praktiskt arbete som uppstår inom Närvårdssamverkan Södra

Älvsborg.

Västra Götalands målbild för en god och nära vård

- Utgår från individuella förutsättningar och behov.
- Bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- Bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Nämnden har kostnadsansvar för alla personliga hjälpmedel inom LSS och socialpsykiatri i Borås Stad. Kostnaderna har under de senaste åren ökat till följd av fler antal personer i behov av hjälpmedel. Ökningen kopplas till att aktuella målgrupper med funktionsnedsättning blir äldre och därmed får ett ökat behov av hälso- och sjukvård samt behov av hjälpmedel kopplat till ökad ålder.

Det är en stor utmaning att rekrytera legitimerad personal under 2023. För att uppnå god patientsäkerhet och för medarbetares arbetsmiljö ska fungera behövde enheten under 2023 anlita sjuksköterskor och arbetsterapeuter från bemanningsföretag till en kostnad på -7 015 tkr vilket har resulterat i ett underskott på -4 406 tkr.

5.1.2.4 Vård och omsorg i särskilt boende

Inom verksamheten vård och omsorg i särskilt boende redovisas bostad med särskild service enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdsinsatser för målgruppen. Insatserna verkställs inom nämndens gruppboendestäder samt genom externa placeringar.

Budgetavvikelse

Vård och omsorg i särskilt boende har ett överskott med +1 046 tkr. Den positiva avvikelsen beror till största delen på avslutade externa placeringar inom socialpsykiatri.

Externa placeringar inom socialpsykiatri används när behovet inte kan tillgodoses på hemmaplan p.g.a. komplexa behov i form av samsjuklighet och/eller brist på platser. Arbetet med att verkställa besluten på hemmaplan pågår och det finns en plan för varje individ.

Analys av verksamheten

Socialpsykiatri gruppboendestäder

Under tertiäl 2 har sjukfrånvaron fortsatt nedåt och det är en effekt av följsamhet till Borås stads riktlinjer gällande rehabilitering och återgång i arbete samt att enhetscheferna genomför omtankesamtal vid upprepad korttidsfrånvaro. Strategiskt viktiga områden som nämnden har arbetat med under 2023 var en bemanning i balans och effektivt nyttjande av befintliga resurser samt medarbetarnas upplevelse av en god arbetsmiljö. Svårigheter att rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens har varit, och är fortfarande en utmaning och risk finns framåt att både kvalitet och kontinuitet påverkas inom verksamhetsområdet. Fokus framåt är en tydligare styrning och ledning utifrån nämndens två målområden, attraktiv arbetsgivare och att öka brukarnas delaktighet. En tydlig tendens är att brukarnas allt komplexare funktionsnedsättningar, ökande ålder samt ett mer omfattande omvårdnadsbehov innebär ett behov av att öka personaltätheten samt att fortsätta satsa på kompetensutveckling. Ytterligare anpassningar av personalresurser i verksamheten kan innebära en försämrad kvalitet och att brukarnas behov inte fullt ut kan tillgodoses. Sedan 2022 pågår det en särskild satsning på ökat brukarfokus inom verksamhetsområdet som nämnden även har jobbat med under 2023 och denna satsning fortsätter även under hela 2024.

Från och med första oktober 2023 skärps regelverket gällande dygns- och veckovila vilket innebär stora utmaningar för verksamheten och förändringar i schemaläggning. En översyn pågår om det är möjligt att ta bort sovande jour på vissa enheter vilket kan innebära att schemaläggningen blir mindre utmanande. Troligtvis kommer ett förändrat regelverk vara kostnadsdrivande då samplanering försvåras och även medarbetarnas möjlighet till turbyten minskas. Det kommer heller inte vara möjligt för medarbetarna att förlägga så kallade önskescheman i samma utsträckning som tidigare.

Hälso- och sjukvårdsinsats

Se avsnitt 7.1.2.3 Vård och omsorg i ordinärt boende.

Myndighetsutövning

För att inte utöka nuvarande nivå på antalet platser inom särskilt boende och balansera kostnadsökningar inom hälso- och sjukvård och köpta tjänster fortsätter nämndens förebyggande arbete genom samverkan mellan myndighet/verkställighet samt hälso- och sjukvård. Hemmaplanslösningar i form av stöd till personer i ordinärt boende utvecklas tillsammans med boendestöd samt öppenvård där även bostadsfrågan är en central fråga för att insatserna på hemmaplan ska fungera. Arbetet med att externt placerade brukare ska vistas på hemmaplan och att behoven ska tillgodoses i hemkommunen fortsätter under 2024.

5.1.2.5 Insatser enligt LSS och SFB

Nämnden har ansvar för myndighetsutövning enligt LSS. Det omfattar personer som tillhör lagens personkrets och som har behov av insatser där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. De insatser som kan beviljas enligt LSS är personlig assistans, boende med särskilt stöd och service för vuxna samt för barn och ungdomar, daglig verksamhet, avlösarservice, kontaktperson, ledsagarservice, korttidsvistelse samt korttidstillsyn för skolungdomar.

Budgetavvikelse

Insatser enligt LSS och SFB har ett underskott på -4 232 tkr. Nämnden har en volymökning med fler verkställda beslut inom daglig verksamhet vilket ger ökade kostnader för nämnden. Daglig verksamhet utförs enligt LOV (lagen om valfrihet) med både privata utförare och inom förvaltningen. Fler deltagare på daglig verksamhet ger även en ökad kostnad för habiliteringsersättning. Sociala omsorgsnämnden äskade 4,5 mkr i budgeten 2023 men har fått bara en del av äskade medel på 2,3 mkr.

Inom entreprenad bolaget finns det tillfälligt några tomma platser både inom gruppboendestäder och serviceboendestäder, vilket ger ett överskott men nämnden har fått ökade kostnader pga. höjda OPI-index och KPI-index som båda två är betydligt mycket högre för 2023 än vad vi har räknat med i budgeten.

Nämnden har ökade kostnader för personlig assistans enligt LSS, korttidstillsyn för skolungdomar samt sjukersättning till assistansutförare.

Analys av verksamheten

Bostad med särskild service för vuxna

Gruppboendestäder

Brukarna tillhörande målgruppen blir allt äldre och får fler åldersrelaterade sjukdomar som kräver ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser. Sedan något år tillbaka har detta framförallt inneburit att gruppboendestäder med vaken natt blivit fler. Antalet brukare som uppnått pensionsålder och därmed inte deltar i daglig verksamhet växer vilket också innebär en ökad bemanning dagtid på våra gruppboendestäder. I och med att brukarna lever längre idag än tidigare drabbas även denna målgrupp i högre grad av åldersrelaterade sjukdomar där framförallt en ökning av demensdiagnoser kan ses. Vi ser även i våra kartläggningar och märker i våra verksamheter i dag att våra brukare med diagnosen autism ofta får en samsjuklighet med psykisk ohälsa. Detta ställer helt andra krav på personalens kompetens men också något som nämnden måste ta höjd för vid produktion av nya gruppboendestäder. För att säkerställa att brukarna möts av rätt kompetens pågår ett arbete med att se över hur nämnden kan arbeta effektivare med att flytta om brukare till gruppboendestäder där rätt kompetens kan erbjudas. Det är också av stor vikt att påbörja en dialog om förändrat kompetensbehov på våra gruppboendestäder, t ex behov av personal som har kompetens inom psykiatri, pedagogik, åldersrelaterade sjukdomar m.m.

Under andra halvåret 2023 har område 4, 2-3 brukare med psykiatrisk samsjuklighet som kräver ökad bemanning i perioder, vilket även har haft påverkan på resultatet.

Ett pågående arbete med att samplanera inom gruppboendestäderna fortsätter men fortfarande finns

utmaningar att få ut all personaltid då verksamhetens behov är kortare än passens längd enligt kollektivavtal, framförallt på morgonen. Kollektivavtalet blir i detta fall kostnadsdrivande för nämnden. En genomlysning av verksamheten påvisar underskott av resurser för en fullgod helgbemanning medan det finns ett överskott av resurser under vardagar. För att komma tillrätta med detta krävs ett ökat samarbete/samplanering mellan gruppbestäderna. Under 2021 startade en pilot mellan gruppbestäder med syfte att omhänderta underskott av resurser och vakanta helgpas. Denna pilot har blivit lite försenat pga. svårigheten att rekrytera. Piloten visar i dag att samplaneringen ger större möjligheter till kompetensutvecklingsdagar, gemensamma APT och att bevilja semester. Effekterna av att samplanera mellan gruppbestäderna är att vakanta helgpas bemannas av förvaltningens ordinarie personal i och med ökad grundbemanning. Svårigheterna i detta arbetssätt är att rekrytera personal. Hur våran samplanering kommer att påverkas av 11 timmars dygnsvila i kombination med IVS avtalet kan vi i dagsläget inte helt säga. Det vi vet är att vi inte i framtiden kommer kunna vara lika flexibla, medarbetarna kommer inte kunna byta pass med varandra tex. Detta kan komma att påverka budget och målet attraktiv arbetsgivare negativt.

Fokus framåt är att hitta hållbara arbetsmodeller och erbjuda riktade utbildningsinsatser som möter framtiden utmaningar. Framtida utmaningar under 2023 är 11 timmars dygnsvila, att kombinera denna nya lagförändring med de lokala avtalen som vi har i Borås stad. Dessa faktorer blir en stor utmaning utifrån nämndens två uppsatta mål, delaktiga brukare och attraktiva arbetsgivare.

En stor kostnad inom område 4 är även när vi bygger nya LSS- boenden och en redan befintlig verksamhet skall flytta från "gamla" lokaler till ny byggnad. Under tertial 1 2023 har Ängsbovägen flyttat till Sörmarksliden med en utökad flyttkostnad på ca 300 tkr

Under 2023 har nämnden även avvecklat gruppbestad Furulundsgatan, i denna avveckling har nämnden fått en utökad flyttkostnad på ca 100 tkr.

Sociala omsorgsnämnden har under 2023 haft ökade kostnader pga flytt med ca 400 tkr. Nämnden har äskat medel i budgeten 2023 med 500 tkr men inte fått det.

Sociala omsorgsnämnden har flertalet lokaler som i dagsläget har bristfällig handikappanpassning, är undermåliga eller inte uppnår kraven på brandsäkerhet. Detta gör att det blir mycket svårt att placera brukare i våra lägenheter, då de inte har rätt förutsättningar och trots att de erbjuds tackar brukare nej. Denna problematik ställs vi numera inför allt oftare då våra brukare avlider i större utsträckning. Det gör att vi står med lägenheter som inte går att hyra ut. Vi har avvecklat Furulundsgatan på grund av undermåliga lokaler. Vi ser både i nutid och framtid att det finns X antal lägenheter som inte kommer bli uthyrda. Därför kommer statistiken framåt se ut som att vi minskar i platser.

Servicebostäder

Brukarnas behov har över tid förändrats från mer eller mindre självständiga till att idag ha fler och mer omfattande behov av stöd. En tydlig trend är att lediga lägenheter som är placerade långt från servicebostadens baslägenhet har blivit svårare att hyra ut. En högre åldersstruktur tillsammans med komplexa omsorgs- och vårdbehov innebär för medarbetarna ett behov av kompetensutveckling och ett förändrat arbetssätt. En ökande ålder innebär att fler personer idag inte har någon daglig verksamhet utan är hemma i sin bostad hela dagarna vilket då innebär en ökad bemanning dagtid.

Trenden under senare år har varit att brukare flyttar från servicebostad till gruppbestad p.g.a ökat omsorgs- och omvårdnadsbehov. Samtidigt har inflyttningen på servicebostad varit låg vilket innebär svårigheter rent budgetmässigt.

Översyn av personalresurser pågår på samtliga enheter men ytterligare anpassningar är svåra att genomföra på grund av schematekniska skäl. Oavsett beläggning kräver varje enskild enhet en viss grundbemanning som inte kan understigas. Arbetet med samplanering inom denna verksamhet fungerar väl och på så sätt är driften av servicebostäder fortsatt kostnadseffektiv.

Fokus framåt är en tydligare styrning och ledning utifrån nämndens två målområden, attraktiv arbetsgivare och att öka brukarnas delaktighet.

Bostad med särskild service för barn och unga

Sedan december 2020 verkställer nämnden insatser för barn- och ungdomar enligt LSS 9:8. Utifrån utförd tillsyn från IVO och lokalernas utformning minskas från och med 2022 antalet platser från tre till två. Denna verksamhet är komplex och ställer stora krav på både ledarskap och medarbetarnas kompetens. För att säkerställa god kvalitet i denna verksamhet har nämnden tillsatt extra resurser från kvalitet och utveckling.

Fokus framåt är en tydligare styrning och ledning utifrån nämndens två målområden, attraktiv arbetsgivare och att öka brukarnas delaktighet.

Från och med första oktober 2023 skärps regelverket gällande dygns - och veckovila vilket innebär stora utmaningar för verksamheten och förändringar i schemaläggning. En översyn pågår om det är möjligt att ta bort beredskap på vissa enheter vilket kan innebära att schemaläggningen blir mindre utmanande. Troligtvis kommer ett förändrat regelverk vara kostnadsdrivande då samplanering försvåras och även medarbetarnas möjlighet till turbyten minskas. Det kommer heller inte vara möjligt för medarbetarna att förlägga s.k önskescheman i samma utsträckning som tidigare.

Personlig assistans inkl LSS-team

Under 2023 har flertalet personliga assistenter genomfört diagnosspecifika utbildningar på gruppnivå för att skapa en större förståelse kring brukares individuella funktionsvariation. Kompetensökningen förväntas leda till mer delaktiga brukare. Medarbetarsamtal mellan chef och personal samt enkäter visar tydlig att personal efterfrågar mer utbildning för att bli en mer attraktiv arbetsgivare. Område 3 satsar på att utbilda personal, individuellt, mindre grupper samt storgrupper. Utbildningar som kärnpersonal genomfört under tertial ett: för tidigt åldrande, brukare inom kognitiv svikt, samtalsteknik, workshop i dokumentation, specificerad handledning utifrån brukarens behov, föreläsning av verksamhetspedagog, utbildning till stödassistent. Vidare arbetar samtliga enhetschef med att ta fram specifika aktiviteter på APT tillsammans med kärnpersonal. Inom LSS- team har verksamhetspedagog utbildad kärnpersonal och tillsammans arbetat fram ny metod för att öka kommunikation mellan personal och brukare. Personal har använt bildstöd, Ipad och även papper och penna.

Gällande sjukfrånvaron visar indikatorerna på en positiv trend gällande korttidsfrånvaro. Enheterna bör således fortsätta arbete enligt den inslagna vägen. Flertalet ärenden inom personlig assistans har jour i beslutet vilket innebär att intäkterna inte täcker utgifterna. Flera enheter inom personlig assistans behöver köpa in tjänster av hemtjänsten och LSS- team för att hantera dubbelbemanning. I några ärenden är det ålagt med dubbelassistans utifrån arbetsmiljö vilket slår hårt på en redan begränsad budget eftersom enheten inte får ersättning för detta. Några brukare har avlidit och några har valt annan assistansanordnare. Stor del av underskottet går att härleda till att flera brukare inom personlig assistans har avlidit eller valt annan assistansanordnare. Konsekvensen av detta blir att beräknade intäkter uteblir samt övertalig personal över tid vilken innebär dubbla kostnader.

Enheterna inom personlig assistans har hanterat sommarens planering mycket väl utifrån övertalig personal från andra assistansärenden. God samverkan med fackliga representanter.

Enhetschefer ser över scheman för att de ska stämma överens med nya arbetstidslagen som träder i kraft 1 februari för personlig assistans samtidigt som beslutet ska ligga i linje med schemat, varken mer eller mindre tid ska användas.

Enheten hade ett ärende som släpat från försäkringskassan men dessa har betalats ut från försäkringskassan under december 2023.

Daglig verksamhet

En ny generations deltagare ställer krav på annan typ av verksamhet. Ett aktivt arbete behövs för att kunna erbjuda nya och anpassade aktiviteter och arbetsuppgifter. Behoven är mer komplexa hos den enskilde deltagaren och detta kräver ökad kompetens hos medarbetarna för att kunna möta deltagaren på ett professionellt sätt samt att utveckla en kvalitativ verksamhet. Det har tillsatts resurser för

kartläggning av framtida målgrupp och utformning av framtidens dagliga verksamhet. Översynen fortsätter kontinuerligt om möjlighet till utveckling kan vara samlokalisering av mindre enheter för att effektivt nyttja befintliga resurser samt uppnå en budget i balans kommande år.

Samordning av personalbemanning är ett pågående arbete och fortgår dagligen för att optimera bemanning och resursanvändning. Sedan tidigare pågår det ett arbete med försök till samplanering av personalresurser inom daglig verksamhet. Omvärldsbevakning med andra kommuner som infört samplanering mellan gruppboende och daglig verksamhet har genomförts. Framåt planeras för ett projekt vars syfte är att öka samplaneringen mellan gruppboende och daglig verksamhet. Framtida samarbete och optimerad bemanning kommer att vara helt nödvändigt för att effektivt nyttja befintliga resurser samt för en budget i balans.

Då verksamheten är intäktsbaserad utifrån antalet brukare och funktionsnivå är det på vissa enheter en utmaning att ha en budget i balans. Enhetschefer har i uppdrag att förtäta i verksamheterna och genom att verkställa fler beslut också öka möjligheten till en budget i balans.

Fokus framåt är en tydligare styrning och ledning utifrån nämndens två målområden, attraktiv arbetsgivare och att öka brukarnas delaktighet.

Korttidsvistelse enligt LSS

Under våren 2023 har hela personalgruppen på korttiden 3 gemensamma utbildningstillfällen med teman som autism och stress, lågaffektivt bemötande och skydds- och begränsningsåtgärder. Syftet är att ge kunskap, tid för reflektion och lärande.

Verksamheten gör ett överskott på +325 tkr och överskottet ligger framförallt på Tegnérgatan där lönekostnader inte har varit lika stora som budgeterat. Det finns extern placering från annan kommun på Kullagården/Backagården som gav en extra intäkt under sista tertialen 2023.

AKL

Enheten redovisar historisk bra resultat gällande genomförandeplaner. Från väldigt få till nästa 100% i utförandegrad. Enheten har även implementerat Tellus Talk för att enklare och snabbare nå ut till kontaktpersoner, ledsagare och avlösare. Blanketter för tidsredovisningar genomförs idag manuellt, detta är ett förbättringsområde enheten tittar på.

Kontaktpersoner

Verksamheten gör ett överskott med +331 tkr. Personalkostnader är något högre än budgeterat men överskottet beror på att ett återkrav genomförts för sex månader, samt att något beslut befinner sig på uppehåll och därmed inte genererar några kostnader.

Ledsagare

Flertalet av nya beslut som inkommer gäller ledsagning, personalkostnader och intäkter ökar och är därmed inte överensstämmande med fastställd budget. Svårigheter som enheten möter är bland annat att uppdragstagare ibland inte skickar in sin timrapport månadsvis, utan inkommer med flera samtidigt vilket belastar budgeten. Ytterligare en utmaning är de beslut som finns utanför stadskärnan där enheten ersätter med busskort eller milersättning som inte återfås i intäkterna. Trots åtstramning kring beviljade aktiviteter som ersätts ser enheten att kostnaderna i samhället ökar vilket bidrar till negativt budgetresultat. Minusresultatet har dock minskat för varje månad i budgetuppföljningen.

Avlösare

Generellt under året så uppnår varken intäkter eller kostnader de resultat som är budgeterat. Verksamheten gör ett överskott med +119 tkr pga. lägre personalkostnader än budgeterat.

Hälso- och sjukvårdsinsatser

Se avsnitt 7.1.2.3 Vård och omsorg i ordinärt boende.

Myndighetsutövning

Verksamheten arbetar med att kontinuerligt följa upp beslutade insatser och nyckeltal för att säkerställa en god intern kontroll. Beslut om insatser ska följas av aktuell rättspraxis och aktuella domar, beslut om eventuellt dubbla insatser som t ex bostad med särskild service och kontaktperson övervägs noga. Under året har verksamheten jobbat med uppföljningar av beslut, rutiner som har upprättats följs upp månadsvis av enhetschef vilket har resulterat i tydligare prövning av goda levnadsvillkor.

Antalet ärenden inom personlig assistans ligger under årets första månader på en jämn nivå men förväntas öka till följd av nya regler om stärkt rätt till personlig assistans som började gälla 1 januari 2023. Det innebär att bedömningen blivit mer generös för många grupper, främst barn och personer med psykiska funktionsnedsättningar.

5.1.2.6 Övrig vård och omsorg

Inom verksamheten vård och omsorg redovisas övriga insatser enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Budgetavvikelse

Övrig vård och omsorg för äldre och funktionshindrade har ett överskott på +1 262 tkr. Största delen av överskottet beror på att personalkostnader inom daglig sysselsättning är lägre än budgeterat.

Analys av verksamheten

Aktiveringspedagoger

Nämnden har två medarbetare med särskild kompetens kring psykisk ohälsa. Uppdraget är att skapa innehåll och aktiviteter för personer med psykisk funktionsnedsättning för att bryta isoleringen för målgruppen. Målgruppen har behov av stödande nätverk som tror på deras förmåga samt aktiviteter som det finns evidens för och som leder till ökad delaktighet i samhället och på arbetsmarknaden.

Träffpunkt Berggården

Berggården är en öppen mötesplats för personer med psykisk ohälsa. Syftet med Berggården är att motverka social isolering och erbjuda dagliga aktiviteter i samverkan med deltagarna. För att besöka Berggården krävs inget biståndsbeslut.

Daglig sysselsättning

Från 2017-01-01 är sysselsättning enligt SoL ett biståndsbedömt beslut för personer med psykisk funktionsnedsättning. Det är myndighetsutövning på Sociala omsorgsförvaltningen som utreder och beslutar kring detta. I beslutet fattat av kommunstyrelsen finns tre uppsatta kriterier för att vara berättigad denna insats. Man ska stå utanför arbetsmarknadens förfogande, ha en långvarig psykisk funktionsnedsättning samt ha aktivitetsersättning/sjukersättning ifrån Försäkringskassan. Verkställigheten är i dag fördelad på tre olika enheter vilka är Solvarvsgatan, Jobb Resurs och Fontänen. På samtliga enheter finns deltagare med både SoL och LSS-beslut.

För att kunna erbjuda rätt insats samt erbjuda deltagaren en bra sysselsättning utifrån den enskildes behov är det nödvändigt med en översyn av ekonomi för att skapa förutsättningar att bedriva en sysselsättning som utgår från brukarnas behov. Det är även ett behov av att kunna erbjuda andra placeringar för deltagare med LSS-beslut så att det frigörs platser för personer med SoL-beslut som har särskilda behov, exempelvis LPT eller LRV i öppen vård. Inom denna verksamhet ses ett ökat inflöde vilket på sikt innebär behov av att anställa både handledare och arbetsmarknadskonsulenter.

5.1.3 Riktade stats- och EU-bidrag

Tkr

Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
Socialstyrelsen	Att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård	331 000	331 000
Socialstyrelsen	Överenskommelse om en God och nära vård	5 666 780	5 666 780
Socialstyrelsen	God vård och omsorg av äldre personer	4 148 388	3 737 300
Summa		10 146 168	9 735 080

Att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård är ett statsbidrag som meddelades i juni 2023 och som inte har tagits med i budgeten. Hela beloppet har använts av Sociala omsorgsförvaltningen för kris- och beredskapsarbete.

God och nära vård delas med IFO. Ovan redovisade siffror avser Sociala omsorgsnämndens del.

God vård och omsorg delas med Vård- och äldreomsorgsnämndens del. Även externa utförare har rätt att ta del av detta bidrag och i ovanstående redovisade siffror har externa utförare tagit del av bidraget med 526 tkr

6 Investeringar

6.1 Investeringar, årliga anslag

Investeringsprojekt

Tkr	Budget 2023	Utgift 2023	Avvikelse 2023
Gamla Kyrkvägen LSS	500	319	181
Sörmarksliden LSS	500	240	260
Summa	1 000	559	441

Analys

Vid planerad nybyggnad av gruppboende äskar nämnden investeringsbudget. Under byggprocessen blir det sedan ofta förseningar p.g.a. överklaganden m.m. Därför behöver nämnden ofta flytta fram investeringsbudget till kommande år.

Gruppboendet Gamla Kyrkvägen LSS färdigställdes under 2023 och inflyttning skedde under september 2023. Investeringsbudget har inte använts till fullo p.g.a. för kort tid. Sociala omsorgsnämnden begär därför hos Kommunstyrelsen att resterande investeringsmedel för gruppboende Sörmarksliden LSS får överföras till 2024 (181 tkr)

7 Arbetsgivarpolitik

Forskning visar att det finns ett antal gemensamma faktorer hos friska organisationer, bland annat ett närvarande ledarskap, delaktighet och påverkansmöjligheter för all personal, systematiskt

arbetsmiljöarbete (SAM) i vardagen, bra introduktioner och kompetensutveckling genom hela arbetslivet.

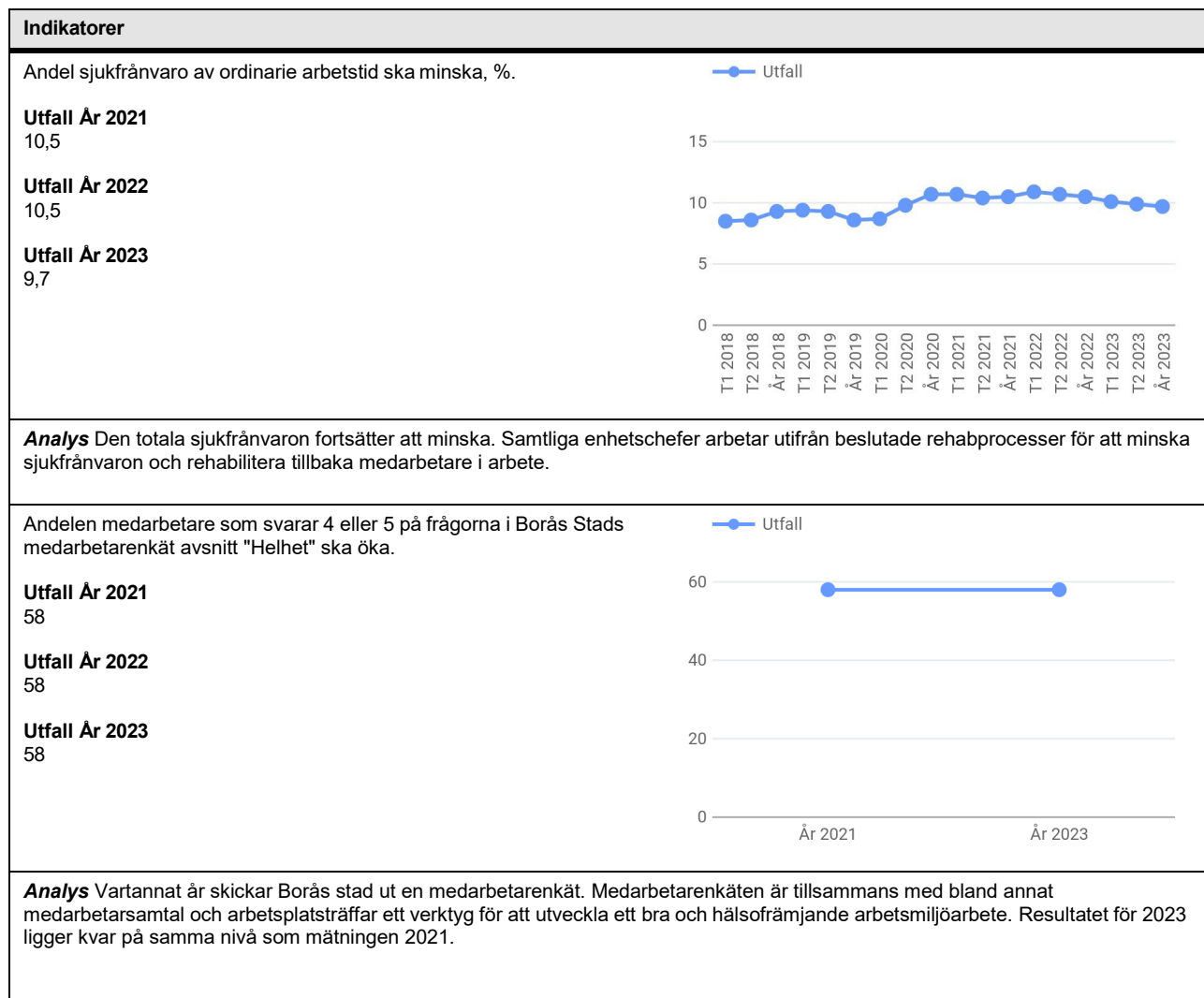
För att möta framtida behov av kompetensförsörjning har nämnden tagit fram en konkret handlingsplan för attraktiv arbetsgivare. I den fokuserar nämnden både på välkända friskfaktorer och på områden som identifierats specifikt på Sociala omsorgsförvaltningen för att kunna rekrytera och behålla personal. Handlingsplanen innehåller konkreta aktiviteter som förvaltningen har arbetat med under 2022-2023.

- En av nämndens viktigaste utmaningar handlar om medarbetares kompetens när komplexiteten kring brukarna ökar. Förekomsten av hot- och våld i verksamheterna gör både brukare och personal utsatta. Arbetsplatser som frekvent drabbas av hot och våld har visat sig ha svårare att behålla och nyrekrytera personal. Det är ett stort och allvarligt arbetsmiljöproblem som ännu mer lyfter fram vikten av rätt kompetens inom verksamheterna. Genom att höja kompetensen får personalen bättre förutsättningar att hantera komplexiteten i arbetet och en hållbar arbetsmiljö. Nämnden genomför löpande utbildningar för att höja kompetensen hos personalen, bland annat om olika funktionsnedsättningar, arbetssätt för att kunna undvika hot och våld, systematiskt kvalitetsarbete och pedagogiska lösningar i verksamheten.
- Vård- och omsorgscollege (VO-college) är en certifierad samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Syftet är att skapa attraktiva och moderna utbildningar med hög kvalitet för att trygga framtida personal- och kompetensförsörjning inom vård och omsorg. En del av VO-collage är validering till stödassistent för befintliga medarbetare som saknar rätt gymnasieutbildning. Under 2023 har ca 20 habiliteringsassistenter påbörjat sin valideringsutbildning till stödassistent.
- I början av 2023 har nämnden lanserat en ny digital introduktion för chefer. Detta för att förenkla och effektivisera chefernas introduktion. Genom att arbeta med chefernas introduktion och kompetensutveckling skapas bättre förutsättningar att klara chefsuppdraget.
- Nämnden arbetar vidare med arbetsgivarvarumärket genom att bland annat vara synliga på mässor och i sociala medier samt genom att ta emot praktikanter och feriearbetare.

Nämnden ser vidare att det även är svårt att rekrytera legitimerad personal till hälso- och sjukvårdsorganisationen. Idag tvingas nämnden att köpa sjukskötersketjänster via bemanningsföretag, vilket är väldigt kostsamt. För att avlasta sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter har nämnden anställt undersköterskor och rehabiliteringsassistenter och utvecklar således arbetsfördelningen mellan olika yrkesgrupper. Genom att organisera arbetet annorlunda ser nämnden att resurserna fortsatt kan användas effektivt.

I förvaltningen följer enhetscheferna SAM-hjulet och APT genomförs en gång per månad. HR har tagit fram ett material för cheferna att använda på APT där det systematiska arbetsmiljöarbetet kombineras med Borås Stads gemensamma principer. Mätstickan genomförs regelbundet för att fånga upp arbetsbelastning och mående. Medarbetarsamtal genomförs med samtliga medarbetare och bedömningsamtal inför årets löneöversyn erbjuds till samtliga medarbetare.

7.1 Indikatorer

Bilaga till Årsredovisning 2023 - Sociala omsorgsnämnden

Yrkanden till Kommunstyrelsen från Sociala omsorgsnämnden gällande resultatet för år 2023:

- Att kostnader för arbetskor, 349 tkr, undantas från slutliga resultatet för 2023 *(se sida 9 i Årsredovisning)*.
- Att kostnader som nämnden har haft för volymökning inom daglig verksamhet, 2,1 mkr, undantas från slutliga resultatet för 2023 *(se sida 10 i Årsredovisning)*.
- Att kostnader som avser flytt av verksamheter, 400 tkr, undantas från slutliga resultatet för 2023 *(se sida 10 i Årsredovisning)*.

Yvonne Persson

Ordförande